

PAPP FERENC Karszt- és Barlangkutató Csoport

Czajlik Zoltán

ABSTRACT:

Czajlik, Z.: PAPP FERENC Karst and Cave Exploration Group

Today the third generation of the speleological club of long tradition is active. As a result of their work, minor explorations were made at 5 sites of the Vass Imre cave at Jósvafő, Aggtelek karst, adding a total of 70 m to cave length. The opening, problematic over decades, at the terminal point, in the Cyclopes' hall turned to be promising and a new survey of the cave began. The exploration of the nearby Tücsök-lyuk goes on successfully.

Az eredeti jelentés tartalomjegyzéke:

1984. évi munkaterv

I. 1. A^o Papp Ferenc Csoport helyzete

Csoportélet

Oktatás

Edző tevékenység

Turáink, társasági élet

I. 2. Együttműködés más csoportokkal

I. 3. Feltáró munka

I.3.1. Szemlőhegyi-barlang

I.3.2. Vass Imre-barlang

I.3.3. Tücsök-lyuk

A bontás eredményei

Huzatviszonyok

II. Szakmai munka

II.1. A Vass Imre-barlang térképezése

II.2. A keveredési korrózió kérdéséhez /dolgozat/

III. Társulati élet

IV. Az 1984. évi munka értékelése

V. Összefoglalás

I.2. Együttműködés más csoportokkal

Évek óta gyümölcsöző kapcsolatot tartunk fenn Szenthe István csoportjával, részt vettünk az István-lápai-barlang és a Létrási-vizesbarlang térképezésében, illetve a Hármaskuti-viznyelő bontásában.

Ugyancsak alkalmi segédkezéseink során - bontásoknál - jött létre az együttműködés a Rózsadombi Kinizsi Csoporttal. Részt vettünk az Erdei Lak Vendéglő feletti kis barlang bontásában, később pedig a József-hegyi-barlang Koporsó szakaszának bontásában és ugyanott a Papp Ferenc-ág térképezésében.

A közös akciók talán legszebb példája a Vass Imre-barlang térképezése, amelyet a Csoport Szenthe István vezetésével végez, de segítenek a munkában az Acheron, a Baradla, a Myotis és a Pannonia csoportok tagjai.

I.3. Feltáró munka

I.3.1. Szemlőhegyi-barlang

Hagyományos munkaterületünkön, az általunk legjobban ismert budai barlangban az év folyamán - engedély hiányában - feltáró munkát nem folytattunk.

I.3.2. Vass Imre-barlang - új feltárások

Csoportunk idősebb tagsága az eddigiektől eltérő - sokkal ígéretesebbnek tűnő - bontást indított a Cyklopszok-csarnoka végpontján, a vető és a főte találkozásánál. Mintegy másfél métert előrehaladva a jobboldali vetőtűkör megszűnt, a járatba magasba nyuló kürtő csatlakozott, s érezhetően megindult a huzat. A bontás közismert veszélyessége miatt csak önhordó acélkeretekkel folytatható tovább, ezeket azonban eddig nem sikerült beszerezni, így a munka ott szünetel. A barlang végpontját a felszínen korábban kijelölték már geofizikai mérésekkel. A bontási kísérletek leállítása után a helyről CB adó-vevő készülékkel próbáltunk rádiózni a barlanggal. A kísérlet fényesen sikerült, sőt a kapcsolatot a barlang majd valamennyi pontjával fel tudtuk venni a felszínen. CB készülékünk műszaki paramétereiből következik, hogy a Cyklopszok-csarnoka végpontja fölött a közet vastagsága nem lehet több 13 m-nél. A végponti bontás érdekes lelete az a néhány holocén kora bordatöredék, amely feltehetőleg a felszínről jutott be a barlangba.

Nyári Tücsök-lyuk táborunk idején és decemberi térképező akciónkon sikerült becslésünk szerint 70 m összhosszuságú szakaszt feltárni a barlang különböző részein. 1984. augusztusában Cser Zoltán és Maucha Kristóf egy nehéz szűkületen való átbujással feljutottak a Minka-ágból a 20 m hosszúnak becsült és általuk Gleccserpatak-ágnak elnevezett szakaszba. Nevét az olvadó gleccserre emlékeztető cseppkőképződményről kapta.

1984. decemberében 4 új szakaszt is találtunk. A Cyklopszok-csarnoka délkeleti végében Czajlik Zoltán kuszott be egy szűk, kb. 4 m hosszú hasadékot. Czajlik Zoltán, Dolánszky György és Őri Tamás a Cyklopszok-csarnoka északkeleti végéből a cseppkövek között átbujva véséssel lejutottak a barlang alsó vizes járatába, vagyis sikerült megtalálniuk az u.n. Alvilág-szakasz folytatását a Dómtól a Cyklopszok-csarnokáig. Sajnos a feltárt részben egy szűk szifon van, amelyen keresztül ugyan kezet lehet fogni, átmenni azonban kockázatos, s nem látjuk értelmét.

Szabó Gyula az Eldorádó-szakaszból mászással és cseppkövek letörésével jutott egy újabb felső járatba, amely egy 10 m-es felfelé tartó repedés hasonló hosszúságú kuszodával. Ennek végén a barlang általunk ismert legváltozatosabb heliktitjeit tartalmazó termecské van. A negyedik új szakaszt cseppkövek letörésével találta Szabó Gyula. Rövid kuszodából, egy nagyobb és egy kisebb tereméből áll. Az Agg-ág érdekessége a gömbüstöket, gömbüstroncokat tartalmazó korrodált főte és az alját kitöltő beiszapolódott agyag. A kb. 20 m hosszú Agg-ág iránya a Főágra merőlegesnek tekinthető. Külön éke e résznek a benne nagy mennyiségben található hegyitej, amely ugyan korábban ismert volt a barlang más részein is, de azokon a helyeken csaknem teljesen megsemmisült.

1.3.3. Tücsök-lyuk

Ebben az évben harmadszor rendeztük meg bontótáborunkat a Tücsök-lyuk kutatására. A tábor átlagos létszáma 20 fő volt, a maximum pedig elérte a 28 főt.

A tábor végére a barlang 7,5 m-rel mélyebb lett, a decemberben elkészített térkép szerint 30 m mély.

Érdekes, hogy új feltárásunk tisztázta a barlang feltehetőleg továbbvezető irányát. Eszerint a jelenlegi feltárás csaknem déli irányban halad lefelé a barlangot egykor - 9 m-ig kitöltő törmelékkup és a főte között. Feltételezzük ugyanakkor, hogy északi irányban hasonlóan lehetne haladni nagyobb kőveket és kisebb-nagyobb szabad üregeket követve.

Az évek óta vajdó kérdés megoldására, hogy: "van-e a barlangnak huzatja?" Őri Tamás kutatótársunk hőmérsékleti vizsgálatsorozatot kezdeményezett. A decemberi térképezéskor -15 C-os hideg volt a felszínen és - talán ennek hatására is - egyértelmű befelé áramló huzatot tapasztaltunk a végponton.

A feltárás során két "korosnak tűnő" csontot találtunk, s azokat dr. Kordos László határozta meg. Mindkettő felső pleisztocén korúnak bizonyult, az egyik taráncszarvas agancs-töredéke, a másik barlangi medve csontja. Valószínűleg a törmelékkel együtt kerültek a barlangba, így az a réteg, ahol most a bontás tart kb. 50 ezer éves lehet.